

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

BN-I-071-68114/13

DPrC-I-071-8/14/2

dot. BPS/043-48-2086/14

Warszawa, dnia 10 marca 2014 r.

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 11.03.2014r

nr. 974 podpis. M. Pitecki

S E K R E T A R I A T
Biura Prac Senackich

Wpłynęło dn. 12.03.14 zał.

nr. 1468 podpis. J. R.

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na pismo z dnia 4 lutego 2014 r., znak BPS/043-48-2086/14, przy którym dołączono tekst oświadczenia złożonego przez pana senatora Marka Rockiego podczas 48. posiedzenia Senatu RP w dniu 30 stycznia 2014 r. w sprawie potrzeby wprowadzenia rozwiązań mających na celu zapobieżenie sytuacjom, w których dłużnik, przeciwko któremu toczy się postępowanie egzekucyjne, nie spłaca swoich zobowiązań, pomimo jednoczesnego zasądzenia na jego rzecz przez sąd różnych kwot w innych postępowaniach sądowych, uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

Zgodnie z art. 759 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101), zwanej dalej: „k.p.c.”, czynności egzekucyjne są wykonywane przez komorników z wyjątkiem czynności zastrzeżonych dla sądów.

Egzekucja – co do zasady – jest wszczynana na wniosek. We wniosku lub żądaniu przeprowadzenia egzekucji z urzędu należy wskazać świadczenie, które ma być spełnione, oraz sposób egzekucji (art. 797 § 1 k.p.c.). Przepis art. 799 § 1 k.p.c. uprawnia wierzyciela do wskazania w jednym wniosku kilku sposobów egzekucji przeciwko temu samemu dłużnikowi, z tym że spośród kilku sposobów egzekucji wierzyciel powinien zastosować najmniej uciążliwy dla dłużnika.

Ponieważ skuteczność egzekucji zależy w dużym stopniu od wskazania przez wierzyciela składników majątku dłużnika, jak również od tego, czy przeciwko danemu

dłużnikowi toczą się już postępowania z wniosku innych podmiotów, ustawodawca umożliwił wierzycielowi uzyskanie wiedzy w tym właśnie zakresie, wprowadzając w art. 760¹ k.p.c. obowiązek komornika udzielenia wierzycielowi, który rozważa wszczęcie postępowania egzekucyjnego, informacji na temat tego, czy przeciwko danej osobie prowadzone jest już postępowanie egzekucyjne, a jeśli tak, to jakie sposoby egzekucji są stosowane i jaki przynoszą efekt.

Z uwagi na to, że osiągnięcie celu egzekucji – już po wszczęciu postępowania egzekucyjnego – zależy w dużym stopniu od aktywności organu egzekucyjnego w zakresie zbierania informacji o dłużniku i jego majątku, w kodeksie postępowania cywilnego przewidziano szereg instrumentów służących organowi egzekucyjnemu do realizacji jego obowiązków.

I tak, przepis art. 761 § 1 k.p.c. uprawnia organ egzekucyjny do żądania od uczestników postępowania złożenia wyjaśnień oraz zasięgania od organów administracji publicznej, organów wykonujących zadania z zakresu administracji publicznej, organów podatkowych, organów rentowych, banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, przedsiębiorstw maklerskich, organów spółdzielni mieszkaniowych, zarządów wspólnot mieszkaniowych oraz innych podmiotów zarządzających mieszkaniami i lokalami użytkowymi, jak również innych instytucji i osób nieuczestniczących w postępowaniu informacji niezbędnych do prowadzenia egzekucji. Za nieuzasadnioną odmowę udzielenia organowi egzekucyjnemu wyjaśnień lub informacji albo za udzielanie informacji lub wyjaśnień świadomie fałszywych art. 762 k.p.c. przewiduje sankcję grzywny. Z kolei przepis art. 801 k.p.c. pozwala komornikowi wezwać dłużnika do złożenia wyjaśnień, jeżeli wierzyciel lub sąd zarządzający z urzędu przeprowadzenie egzekucji albo uprawniony organ żądający przeprowadzenia egzekucji nie wskaże majątku pozwalającego na zaspokojenie świadczenia (art. 801 k.p.c.). Ponadto, stosownie do art. 797¹ k.p.c. wierzyciel może zlecić komornikowi poszukiwanie za wynagrodzeniem majątku dłużnika.

Wskazać też należy na przepisy art. 913 i nast. k.p.c., które regulują instytucję wyjawienia majątku. W ramach tej procedury możliwe jest zobowiązanie dłużnika przez sąd do złożenia wykazu majątku z wymienieniem rzeczy i miejsca, gdzie się znajdują, przypadających mu wierzytelności i innych praw majątkowych, oraz do złożenia przyrzeczenia, że wykaz ten jest prawdziwy i rzetelny. Istotne jest przy tym, że z instytucji wyjawienia majątku wierzyciel może skorzystać nie tylko wówczas, gdy wskaże, iż na skutek prowadzonej egzekucji nie uzyskał w pełni zaspokojenia swej

należności bądź też zajęty majątek dłużnika nie rokuje zaspokojenia, ale również jeszcze przed wszczęciem egzekucji. W ostatnim z wymienionych przypadków wierzyciel może żądać wyjawienia majątku, jeżeli uprawdopodobni, że nie uzyska zaspokojenia w pełni swojej należności ze znanego mu majątku albo z przypadających dłużnikowi bieżących świadczeń periodycznych za okres sześciu miesięcy, albo jeżeli po uzyskaniu tytułu wykonawczego wezwał dłużnika do zapłaty stwierdzonej nim należności listem poleconym za potwierdzeniem odbioru, a dłużnik nie spełnił świadczenia w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania do zapłaty. W celu wyegzekwowania od dłużnika obowiązku złożenia wykazu majątku ustawodawca dopuścił w art. 916 k.p.c. zastosowanie wobec niego środków przymusu.

Jak wynika z powyższego, kodeks postępowania cywilnego przewiduje szereg instrumentów mających na celu ujawnienie na potrzeby egzekucji majątku dłużnika, który nie jest znany wierzycielowi. Zostały one uregulowane dość szeroko, co pozwala na ich stosowanie w różnych warunkach i wariantach. Nie budzą też one większych problemów i wątpliwości w praktyce. Nie wydaje się zatem właściwe i uzasadnione wprowadzenie do kodeksu postępowania cywilnego kolejnych instrumentów służących ustaleniu majątku dłużnika. W szczególności brak jest dostatecznego uzasadnienia dla wprowadzenia sugerowanej w oświadczeniu pana senatora Marka Rockiego zmiany, polegającej na nałożeniu na sądy obowiązku informowania wierzycieli i komornika prowadzącego egzekucję o kwotach zasądzanych na rzecz dłużnika.

Po pierwsze, sąd nie jest organem właściwym do poszukiwania i ustalania składu majątku dłużnika. Obowiązek ten powinien spoczywać przede wszystkim na wierzycielu i organie egzekucyjnym. Działania sądu w tym zakresie powinny zaś być ograniczone do niezbędnego minimum.

Po drugie, wprowadzenie takiego obowiązku skutkowałoby koniecznością ustalania przez sąd we wszystkich rewirach komorniczych w kraju, czy podmiot, na rzecz którego zostaje zasądzona należność, jest dłużnikiem, i czy toczy się przeciwko niemu postępowanie egzekucyjne. Ograniczenie bowiem obowiązku informacyjnego wyłącznie do rewiru komorniczego, który znajduje się w obszarze danego sądu, zwłaszcza gdy mamy do czynienia z prawem wyboru komornika, nie odniesie oczekiwanego w oświadczeniu skutku.

Jednocześnie należy podkreślić, że wprowadzenie takiego rozwiązania spowodowałoby znaczne obciążenie sądów obowiązkami, które nie wiążą się *stricto* ze

sprawowaniem wymiaru sprawiedliwości. W konsekwencji, można spodziewać się, iż realizacja tego rodzaju powinności wpłynęłaby negatywnie na sprawność innych postępowań sądowych.

Z przytoczonych wyżej względów nie znajduję uzasadnienia dla wprowadzenia zmian postulowanych w oświadczeniu senatorskim.

Z wyrazami szacunku,

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Michał Królikowski
PODSEKRETARZ STANU